

41. međunarodna konferencija okruglog stola o arhivima – CITRA 2009, St. Julian, Malta, 17-21. studenoga 2009.

U organizaciji Međunarodnog arhivskog vijeća (ICA) i Nacionalnog arhiva Malte održana je u St. Julianu, od 17. do 21. studenoga 2009. 41. međunarodna konferencija okruglog stola o arhivima – CITRA. Tema ovogodišnje konferencije, koja je okupila više od 250 sudionika iz 79 zemalja svijeta, bila je *Zamisli arhivista 21. stoljeća: nove strategije obrazovanja i obuke*.

Okupljanje sudionika započelo je već 15. studenoga, budući da su 16. i 17. studenoga, prije službenog otvaranje konferencije, održavani sastanci organizatora, Izvršnog odbora CITRA-e, kao i predsjednika i izvršnih odbora tijela, ograna i sekcija Međunarodnog arhivskog vijeća.

Konferenciju je 17. studenoga uvečer svečano otvorila Dolores Cristina, ministrica prosvjete, kulture, mladih i sporta Malte, a nakon prigodnih obraćanja domaćina, ravnatelja Nacionalnog arhiva Malte Charlesa J. Farrugiaea, potpredsjednice Međunarodnog arhivskog vijeća zadužene za CITRA-u Nolde Römer-Kenepa, te predsjednika Međunarodnog arhivskog vijeća Iana Wilsona. U muzičkim pauzama tijekom svečanog otvaranja predstavljena su djela dvojice malteških skladatelja i to Michel' Angela Vellae, slavnog malteškog skladatelja 18. stoljeća te Carmela Pace, jednog od eminentnih skladatelja 20. stoljeća. Svečani program završen je otvaranjem strukovnog sajma te prijemom za sudionike.

Službeni rad konferencije započeo je 18. studenoga uvodnim predavanjem koje je pod nazivom *Prošlost za sadašnjost: neke zamisli o očuvanju, dostupnosti i objavljivanju znanja*, održao profesor Henry Frendo sa Sveučilišta Malte. Slijedila je I. plenarna sjednica pod nazivom *Što poslodavci danas očekuju od arhivista*, u okviru koje su održana dva izlaganja. Prvo izlaganje *Arhivist digitalnog doba* održao je Matthew Gatt, dužnosnik vladine Agencije za informacijsku tehnologiju Malte. U izlaganju je prikazan razvoj i sadašnji status primjene IT programa u državnoj upravi s naglaskom na javne usluge koje su njima omogućene, kao i rad Agencije na promociji informacijske i komunikacijske tehnologije u gospodarstvu i društvu općenito te rad na promotivnim programima čija je namjena povećanje informacijske i komunikacijske naobrazbe kao i korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije kao alata za učenje. Dobri rezultati rada Agencije očituju se u visokoj poziciji koju Malta na ovom polju zauzima među ostalim zemljama članicama Europske Unije. Slijedilo je izlaganje Kuan Wah Pitta, ravnatelja Nacionalnog arhiva Singapura, pod nazivom *Idealan singapurski arhivist za 21. stoljeće*, u kojem je autor iznio svoja osebujna promišljanja o stručnom osoblju u arhivima, njihovim odlikama i manama te, koristeći vlastito iskustvo

stečeno dugogodišnjim radom u arhivu, predložio model idealnog arhivista koji bi po njegovom poimanju bio u stanju odgovoriti zahtjevima 21. stoljeća.

Po završetku I. plenarne sjednice, stručni rad je nastavljen kroz paralelne sesije. Ukupno je tijekom konferencije održano 12 paralelnih sesija, od kojih 6 prvog dana konferencije. U prijedpodnevnom dijelu programa ističemo II. paralelnu sesiju *Razvoj modela kompetencija*, u okviru koje je izlaganje pod nazivom *Politika stručnog obrazovanja u Hrvatskom državnom arhivu* održao pomoćnik ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva Jozo Ivanović. Uz ovo izlaganje održana su još dva, i to Sharon Thibodeau, iz NARA-e (*National Archives and Records Administration*), SAD, pod nazivom *Izvan akademskog: Razvijanje kompetencija u arhivskim ustanovama*, te Hédi Jallaba, iz Nacionalnog arhiva Tunisa, *Arhivist i administracija: nove uloge, novi izazovi – tunisko iskustvo*.

Poslijepodnevni program započeo je II. plenarnom sjednicom *Obrazovanje i obuka: što imamo i što nam je potrebno?* Prvo izlaganje održala je Jozefina Ineke Deserno, belgijska arhivistica, doktorant na Sveučilištu Monach, Melbourne, Australija, pod nazivom *Pogled na budućnost arhivističkog obrazovanja*, u kojem je na vlastitom primjeru prikazala mogućnosti koje na području obrazovanja i usavršavanja digitalno doba nudi arhivskim stručnjacima. Slijedilo je izlaganje Simon Chua, iz Strukovne akcije azijskih arhiva, pod nazivom *Obrazovni programi EASTICA-e u Hong Kongu: održiva opcija?* kojim su predstavljeni stručni tečajevi koji se za arhivste održavaju u Hong Kongu u organizaciji Istočnoazijskog ogranka Međunarodnog arhivskog vijeća. Maria Teresa Bermudez sa Sveučilišta Kostarike zatvorila je II. plenarnu sjednicu izlaganjem pod nazivom *Koji su to dostupni oblici arhivističkog obrazovanja? Što su im nedostaci?* U nastavku poslijepodnevnog programa održane su tri paralelne sesije: *Obrazovanje i obuka u zemljama u razvoju – potrebe i očekivanja*, *Strukovne udruge i stručni razvoj te Dijeljenje iskustva s drugim strukama i stručnjacima u svrhu zajedničkog napretka*. Na kraju dana sudionici su se ponovno okupili kako bi zajedno posjetili Mdinu, staru prijestolnicu Malte te Nacionalni arhiv gdje je nakon obilaska zgrade za sudionike pripremljena zakuska i nastavljeno neformalno druženje u ugodnom ambijentu prostora Nacionalnog arhiva.

Sljedećeg dana ujutro, 19. studenoga, održana je III. plenarna sjednica s temom *Razvijanje novog kurikulumu i programa obrazovanja kao odgovor izazovima moderne struke*, u okviru koje su održana dva izlaganja. Prvo pod nazivom *Arhivističko udruženje i akreditacija programa obuke* održala je Margaret Turner iz Udruženja arhivista Ujedinjenog Kraljevstva, koja je predstavila aktivnosti i rad svoje udruge na području stručnog usavršavanja svojih članova. Drugo izlaganje održala je Maria Guercio, sa Sveučilišta iz Urbina, Italija, pod nazivom *Novine u kurikulumu digitalnih kuratora – iskustvo s obje strane Atlantika*. Po završetku plenarne sjednice rad je kao i prethodnog dana nastavljen kroz tri paralelne

sesije: *Novine u tečajevima arhivističke obuke, Nova vizija i novi alati za obuku obučavatelja te Certificiranje: Što su potrebe? Koje su prednosti?* Osvrnut ćemo se na VIII. paralelnu sesiju *Nova vizija i novi alati za obuku obučavatelja* koju su vodili Peter Horsman sa Sveučilišta u Amsterdamu i Thijs Laeven, nezavisni savjetnik, a koja se bavila obukom arhivskih stručnjaka u cilju provođenja osposobljavanja svojih kolega u području upravljanja zapisima. Hrvatski su arhivisti već imali priliku o ovoj temi ponešto čuti od samog autora Petera Horsmana tijekom održavanja MATRA projekta.

Posljednja, IV. plenarna sjednica *Arhivističko obrazovanje: naša vizija za 21. stoljeće* održana je u četvrtak na početku poslijepodnevnog dijela programa. Mladi arhivisti Christophe Jacobs iz Međunarodnog arhivskog vijeća i Anne Bast iz Muzeja moderne umjetnosti u San Franciscu, SAD, na zanimljiv su način zajednički održali svoja pripremljena izlaganja pod nazivom *Nastajanje zanimanja, digitalni urođenici i zapisi: nova raspava između "starih" i "modernih" te Izvorno digitalan? Misli arhivista 21. stoljeća*. Bilo je zanimljivo čuti od mladih stručnjaka, obrazovanih na dva različita kontinenta, o prednostima i nedostacima znanja stečenih tijekom formalnog arhivističkog obrazovanja, o načinu na koji su započeli svoje profesionalne karijere, izazovima koje suvremenom arhivistu nameće digitalno doba te radu na promoviranju sebe kao stručnjaka i same arhivske struke. U izlaganju Noela D'Anastasa iz Nacionalnog arhiva Malte, *Arhivističko obrazovanje: Perspektive malteškog diplomanta arhivistike*, predstavljen je sustav formalnog arhivističkog obrazovanja na Malti te mogućnosti koje se nalaze pred mladim obrazovanim arhivskim stručnjacima.

Od posljednje tri paralelne sesije koje su slijedile izdvajamo XII. paralelnu sesiju pod nazivom *Mentorstvo: drugačiji način obuke novih stručnjaka*. Sesija je održana u formi okruglog stola na kojem su kraća predstavljanja svojih iskustava i rada na području mentorstva održali Jussi Nuorteva, ravnatelj Nacionalnog arhiva Finske, Sarah Wickham iz Udruženja arhivista Ujedinjenog Kraljevstva, Sara Naeslund iz Arhiva grada Stockholma i Marian Hoy, australska arhivistica, tajnik Sekcije za obrazovanje i obuku Međunarodnog arhivskog vijeća. Ovaj oblik rada ne podrazumijeva formalno mentorstvo koje susrećemo u našim arhivima, a koje ima za cilj pripremu djelatnika za polaganje stručnog ispita. Mentorstvo koje su predstavili ovi stručnjaci podrazumijeva razne oblike suradnje i prijenosa znanja i iskustava koji se ne moraju nužno odvijati na početku karijere, čak naprotiv, a niti biti ograničeni na nacionalnu arhivsku zajednicu pojedine zemlje.

Završetkom posljednjih paralelnih sesija okončan je ovaj dio službenog programa te su razmotreni zaključci konferencije što su ih pripremili Nolda Römer-Kenepa, potpredsjednica Međunarodnog arhivskog vijeća zadužena za CITRA-u i Lew Bellardo, potpredsjednik Međunarodnog arhivskog vijeća zadužen za program.

U petak, 20. studenoga nastavljeno je održavanje službenih sastanaka članova sekcija i odbora Međunarodnog arhivskog vijeća. Prijepodne je održana i godišnja skupština EURBICA-e, europskog ogranka Međunarodnog arhivskog vijeća. Nakon prihvaćanja dnevnog reda i zapisnika prethodne godišnje skupštine održane u Parizu 17. studenoga 2008, skupštini su predstavljena izvješća o aktivnostima u okviru postojećih projekata planiranih za razdoblje 2008-2010. te o suradnji s institucijama Europske Unije. Predstavljena je 8. europska konferencije o arhivima koja će se održati u Ženevi, u travnju 2010. te sporazum potpisan u travnju 2009. između Francuske i Egipta o zajedničkim aktivnostima u organiziranju arhivističke obuke u zemljama Mediteranske unije.

Istog dana poslijepodne održana je godišnja skupština Međunarodnog arhivskog vijeća. Nakon verifikacije kvoruma, pozdravnog govora predsjednika Međunarodnog arhivskog vijeća Iana Wilsona i prihvaćanja dnevnog reda, potvrđen je zapisnik godišnje skupštine održane u Kuala Lumpuru u srpnju 2008. U nastavku su podnesena i prihvaćena izvješća o aktivnostima Vijeća u razdoblju 2008-2009. i to o radu Programskog odbora Vijeća, stanju projekta ICA-AtoM, radu regionalnih ogrankata i Sekcije strukovnih udruženja, te suradnji s partnerskim organizacijama. Posebno je podneseno izvješće o radu CITRA-e te su predstavljene, i nakon diskusije prihvaćene, zaključci ovogodišnje CITRA-e. Prihvaćeno je i financijsko izvješće za 2008, a nakon prihvaćanja ostavke dosadašnjeg potpredsjednika Međunarodnog arhivskog vijeća zaduženog za financije Tomasa Lidmana, ravnatelja Nacionalnog arhiva Švedske, koji odlazi u mirovinu, na tu je funkciju privremeno izabran Martin Berendse, ravnatelj Nacionalnog arhiva Nizozemske. Posljednje je predstavljeno i usvojeno izvješće interne Komisije za reviziju. Rad skupštine nastavljen je predstavljanjem preporuka Radne grupe za članarine, usvajanjem iznosa članarina za 2010. te prvom projekcijom budžeta za 2010. Sljedeća točka dnevnog reda predviđala je usvajanje Opće deklaracije o arhivima čija je izrada dogovorena na godišnjoj skupštini održanoj 2007. u Québecu, a sam prijedlog teksta odobren na skupštini u Kuala Lumpuru 2008. No, iako je tekst deklaracije bio pripremljen za usvajanje, skupština ga nije prihvatila. Odlučeno je da se deklaracija prihvati u načelu, a da Sekcija strukovnih udruženja, kojoj je povjerena njena izrada, do sljedeće skupštine revidira tekst deklaracije uvažavajući iznesene primjedbe. Utvrđeni su datumi i mjesta održavanja sljedećih godišnjih skupština u razdoblju do 2012, a zatim je predstavljen domaćin sljedeće CITRA-e koja će se u rujnu 2010. održati u Oslu, Norveška.

Na kraju zasjedanja godišnje skupštine, predsjednik Vijeća se zahvalio svim sudionicima i predavačima na doprinosu kvaliteti konferencije, a posebno se zahvalio domaćinima ovogodišnje CITRA-e, ravnatelju i djelatnicima Nacionalnog arhiva Malte na dobroj organizaciji i toplom gostoprimstvu koje je ukazano sudionicima konferencije.

Zaključci

CITRA-e 2009.

- Sudionici konferencije su oduševljeni međunarodnom i regionalnom suradnjom na području razvoja obrazovanja i obuke. Govornici i sudionici izdvojili su sljedeća potencijalna područja suradnje:
  - staž i razmjena
  - zajednički on-line izvori
  - mentorstvo programa
  - istraživačka suradnja.
- Novačenje osoblja iz nedovoljno zastupljenih zajednica postaje sve veći izazov kako visina početnih kvalifikacija postaje sve zahtjevnija, stoga se traži veća fleksibilnost u opcijama za ulazak u struku.
- Učenje na daljinu, koje je dobre kvalitete i koegzistira s tradicionalnim modelima učenja, nudi velike mogućnosti razvoja kako zemalja tako i pojedinaca.
- Veliki su izazovi pred nastavnicima i obučavateljima 21. stoljeća, kao na primjer potreba osposobljavanja studenata za:
  - suočavanje s promjenama koje se velikom brzinom odvijaju u općem radnom okruženju kao i u tehnologiji i alatima našeg rada
  - rad u digitalnom okruženju, da upravljajući digitalnim sadržajima istovremeno zadrže povijesnu perspektivu
  - razumijevanje poslovnih procesa
  - razvoj interpersonalnih vještina nužnih za zastupanje i promicanje njihovog rada
  - bilježenje usmene tradicije
  - upravljanje njihovim vlastitim stručnim razvojem kao nastavnika, naročito u korištenju digitalnih alata u održavanju nastave.
- Međuodnos istraživačkih i nastavničkih programa je nužan u održavanju nastave upravljanja zapisima u sveučilišnim sredinama. Također je nužno za archive da potiču istraživačke i razvojne programe, pritom stvarajući sebi korist od svake prilike za partnerstvom (sa sveučilištem i/ili industrijom).

Ivana Prgin